

Gent is een echte architectuurstad, met een rijk patrimonium van gebouwen en publieke ruimtes uit het heden en het verleden. De stad huisvest een aantal gerenommeerde ontwerpopleidingen. Er werken veel getalenteerde ontwerpers. Er zijn ambitieuze opdrachtgevers en tal van cultuurhuizen die het stedelijk leven als inspiratiebron hanteren. En er zijn massa's Gentenaars die de handen uit de mouwen steken om hun leefomgeving te verbeteren! Gent is een pionier van sociale, politieke, maatschappelijke en culturele verandering. Die dynamiek is een goudmijn voor de stad. Om die goudmijn optimaal te kunnen ontginnen, hebben we een platform voor reflectie, diepgang, opinie en discussie over architectuur in het leven geroepen: het 'Architectuurplatform Gent'.

Het Platform is een breed gedragen stedelijk netwerk dat de belangrijkste Gentse spelers die bezig zijn met architectuur, ontwerp en ruimtelijke vraagstukken verzamelt in een overkoepelend samenwerkingsverband: stadsbouwmeester Gent, Archipel vzw, Design Museum Gent, STAM Gent, sogent, en de Gentse ontwerpafdelingen van KU Leuven, UGent en Hogeschool Gent, KASK & Conservatorium School of Arts HOGENT & Howest, opleiding landschaps- en tuinarchitectuur en landschapsontwikkeling.

Eerste wapenfeit van het Architectuurplatform was de organisatie van de allereerste 'Architectuurprijs Gent' in 2021. Dit leverde heel wat op: boeiende projecten, prangende thema's, belangrijke agenda-punten, verhitte discussies, maatschappelijke opgaves... Bijzonder veel stof om er een werkjaar van te maken. We blikken terug op een rijke oogst aan projecten met een oog op de toekomst. Het engagement naar het samen stad maken straalt van deze projecten uit. E+N+G+A+G+E+M+E+N+T!

Archipel richt in 2022 de blik vooral op Gent, maar kijkt ook buiten haar grenzen. Gent is misschien geen typische stad voor Vlaanderen, maar dankzij zijn stedelijke conditie en dynamiek is Gent een voorbeeld en soms ook een voorloper voor andere steden. De recent georganiseerde Architectuurprijs Gent zet Gent op de kaart als architectuurstad. Het constructief-kritisch debat over ruimtelijke kwesties, dat we organiseren in de nasleep van de Architectuurprijs, willen we het komende jaar uitdragen tot ver buiten de stadsgrenzen. Wat we in Gent leren, kan anderen wakker schudden, een nieuwe dynamiek genereren en antwoorden bieden voor andere steden in Vlaanderen en Europa. Omgekeerd brengen we ook voorbeelden en inzichten van buitenaf terug naar de stad.

Hera Van Sande

cahier

Cahier is een periodieke publicatie van Archipel.

Archipel is passie voor hedendaagse architectuur.

info@archipelvzw.be
www.archipelvzw.be

ARCHIPEL

Donderdag 03.02.22
01 WERKJAAR 2022 ENGAGEMENT
Endeavour: introlezing

Endeavour

Donderdag 24.02.22
02 CIRCULARITEIT
Case nieuwe vleugel DING

BC materials, TRANS architectuur | stedenbouw en Onbetaalbaar

Zaterdag 19.03.22
03 EXPEDITIE & ODE IN GENT
Eredoctoraat

Paul Robbrecht en Hilde Daem

Diverse sprekers

Donderdag 24.03.22
04 HUMUSLAAG
Beloftevolle ontwerpers #1
Private bouwprojecten

Caroline Lambrechts en Machteld D'Hollander	Huis Patijn
Atelier Frédéric Louis	Appartement Boudewijn
Marge architecten	Weifelwand
Atelier Avondzon i.s.m. macadam.atelier	Project Korenbloem
Macadam.atelier	Weidestraat
Atelier rofu	Inschuihuis
NWLND Rogiers Vandeputte i.s.m. Marie Huyghe	Patiohouse
LDSRa i.s.m. Olivier Goethals	Huis Valine
Studio MOTO	Huis Arion & Marie
Perneel Osten Architecten	Huis Scheldekaai

Donderdag 21.04.22
05 WOONVRAAGSTUK
Dialogo over grote woongebouwen, woonopgaves en ontwerp oplossingen

DBLV architecten	Nekkersput
360 architecten	Woonstoren Stapelplein
BLAF architecten	De Nieuwe Dokken - DEK
De Smet Vermeulen architecten	Tondelier Krono Sporthalgebouw

Zaterdag 23.04.22
06 ECHOES OF ARCHITECTURAL TRADITIONS
Eduardo Souto de Moura (P): een gepassioneerd levenswerk

Eduardo Souto de Moura, inleiding door META Architectuurbureau

Donderdag 12.05.22
07 NOOD AAN KWALITATIEVE OPEN RUIMTE
Delva Landscape Architecture & Urbanism (NL)

Steven Delva

Zaterdag 14.05.22
08 FIETSTOCHT IN GENT
Langsheen parken en publieke infrastructuur

Donderdag --.06.22
09 ENGAGEMENT IN GENT
De grote vergadering van het Architectuurplatform Gent

Zaterdag 25.06.22
10 FIETSTOCHT IN OOSTENDE
Met pareltjes van interbellum tot modernisme

Donderdag 08.09.22
11 OPEN MONUMENTENDAG
Anatomie collectieve woonvormen en hun inzetbaarheid

Glenn Lyppens

Donderdag 29.09.22
12 SAMEN STAD MAKEN
Beloftevolle ontwerpers #2
Kansen voor publieke opdrachten

OFFICEU architects for urbanity + Atelier Arne Deruyter	Sint-Antonius Abtkerk in Meulestede
Studio lauka	Buurthuis wijk Watersportbaan
Doorzon interieur architecten	Buurthuis Ekkergerm
AE architecten + Atelier Veldwerk Rudy Luijters	Robuuste woningen daklozen
FELT architectuur & design	Wedstrijdoren watersportbaan
Laureaat	Buurtcentrum Malem

Vrijdag en zaterdag 07-08.10.22
13 FIETSTOCHT IN HASSELT / GENK
Op architecturale ontdekking in het verre oosten

Donderdag 20.10.22
14 DE PRODUCTIEVE STAD
TRANS architectuur | stedenbouw: Een goede stad heeft industrie nodig?

Bram Aerts

Donderdag 24.11.22
15 STADSGEBOUW 2.0
Bruther (F): Op zoek naar de derde ruimte

Stéphanie Bru en Alexandre Theriot

Donderdag 15.12.22
16 TUSSEN KUNST EN ARCHITECTUUR
A practice of presence

Ciel Grommen

E+N+G+A+G+E+M+E+N+T

Donderdag 03.02.22

01 WERKJAAR 2022 ENGAGEMENT

Endeavour: introlezing

Endeavour

WAAR Gent

"Cities have the capability of providing something for everybody, only because, and only when, they are created by everybody" Waar deze visie van activiste Jane Jacobs al decennia inspireert blijft de vraag; hoe kunnen burgers vormgeven aan engagement om hun leefomgeving vorm te geven? Endeavour is een werkerscoöperatie die via sociaal-ruimtelijk onderzoek en innovatie, procesontwerp en begeleiding, consultancy en activisme dit engagement ondersteunt. In deze openingslezing presenteert Endeavour hun manifest en een selectie uit 100 projecten waarin zij vorm geeft aan nieuwswoortse verbindingen tussen de gebouwde en geleefde omgeving.

Donderdag 24.02.22

02 CIRCULARITEIT

Case nieuwe vleugel DING

BC materials, TRANS architectuur | stedenbouw en Onbetaalbaar

WAAR Design Museum Gent
PARTNER Design Museum Gent

Vandaag staat Design Museum Gent in aanloop naar de nieuwe museumvleugel DING (Design in Gent) voor een aantal belangrijke vraagstukken omtrent circulariteit. Vraagstukken die niet enkel ons aangaan, maar relevant zijn voor iedereen die actief is in de bouw-, architectuur- en designsector. Want hoe brengen we circulaire technieken en materialen naar een bouwverf en ons interieur? In een tentoonstelling onthult het tijdelijke ontwerpteam 'TRANS architectuur | stedenbouw, Carmody Groarke en RE-ST architectenvennootschap' de uitgewerkte plannen voor DING en blikt het terug op het complexe ontwerpproces dat eraan vooraf ging. Aan de hand van maquettes, schetsen, mock-ups en materialsamples ontdek je hoe het ontwerp evolueerde van projectdefinitie over architecturaal concept tot finaal plan. BC materials, TRANS architectuur | stedenbouw, en Onbetaalbaar begeleiden ons bezoek aan de expo. Op 6 maart gaan de deuren van het Design Museum Gent voor twee jaar dicht.

Zaterdag 19.03.22

03 EXPEDITIE & ODE IN GENT

Eredoctoraat Paul Robbrecht en Hilde Daem

Diverse protagonisten

WAAR Diverse locaties, Gent
PARTNER Universiteit Gent

"Van een duiventil in het Nederlandse Dorst tot de Concertzaal in Brugge, van een kunstgalerij in White chapel tot het Stadsarchief van Bordeaux, het oeuvre waaraan Robbrecht en Daem architecten sinds de oprichting in 1975 heeft gewerkt, heeft een verscheidenheid en maturiteit ontwikkeld die op het internationale toneel opvalt." Universiteit Gent reikt op 18/03 een eredoctoraat uit aan Paul Robbrecht en Hilde Daem. Archipel ondersteunt deze gebeurtenis door een ode te brengen aan beide architecten in de vorm van een bezoek aan zes realisaties in Gent met uitleg ter plaatse door diverse protagonisten, de dag na de uitreiking. De tocht leidt langsheen het bureau Robbrecht en Daem, de Academiestraat, de Stadshal, de Kanaalhuizen, het Archief Gent en de Boekentoren.

Donderdag 24.03.22

04 HUMUSLAAG

Beloftevolle ontwerpers #1 Private bouwprojecten

a Caroline Lambrechts en Machteld D'Hollander Huis Patijn
b Atelier Frédéric Louis Appartement Boudevijn
c Marge architecten Weifelwand
d Atelier Avondzon i.s.m. macadamatelier Project Korenbroem
e Macadamatelier Waidestraat
f Atelier rofi Inschuffhuis
g NWLND Rogiers Vandeputte i.s.m. Marie Huyghe Patiohouse
h LDSRa i.s.m. Olivier Goethals Huis Valine
i Studio MOTO Huis Arion & Marie
j Perneel Osten Architecten Huis Scheidekaai

WAAR Gent
PARTNER Universiteit Gent / KU Leuven

Gent is een echte architectuurstad, met een divers en rijk patrimonium. De stad huisvest een aantal gerenommeerde ontwerpopleidingen. Er werken veel getalenteerde ontwerpers. Dat was meer dan duidelijk in de enorme oogst aan projecten tijdens de eerste Architectuurprijs Gent. Heel wat private projecten maakten hiervan deel uit. Wij geven een forum aan jonge, talentvolle architectenbureaus die hier hun visie en hun project presenteren. Een stukje Gent op mini-schaal.

Donderdag 21.04.22

05 WOONVRAAGSTUK

Dialogo over grote woongebouwen, woonopgaves en ontwerp oplossingen

met moderatoren Peggy Totté en Peter Vanden Abeele

DBLV architecten Nekkersput
360 architecten Woontoren Stapelplein
BLAF architecten De Nieuwe Dokken - DEK
De Smet Vermeulen architecten Tondelier Krono Sporthalgebouw

WAAR Gent
PARTNER sogent / STAM

Gent groeit en dat veroorzaakt groepen die zich op de woonmarkt sterk laten voelen. Het resultaat vandaag in een wooncrisis met niet één uitdaging, maar verschillende uitdagingen. Bijgevolg is er niet slechts één kant-en-klare oplossing. Hoe zet men in op de grote woongebouwen, de woonopgaves en de ontwerp oplossingen? Hoe houdt men de betaalbaarheid in het oog? Na het kaderen van het woonvraagstuk in Gent worden vier verschillende woonprojecten gepresenteerd. Nadien gaan we in dialoog.

01 Over de Ring Team Oost / endeavour, SINAE en H&H+S

02 DING / Beeld © TRANS architectuur | stedenbouw, Carmody Groarke en RE-ST

Zaterdag 23.04.22

06 ECHOES OF ARCHITECTURAL TRADITIONS

Eduardo Souto de Moura (P): een gepassioneerd levenswerk

Eduardo Souto de Moura, inleiding door META architectuurbureau

WAAR BMCC, Brugge
PARTNER BMCC

Twintig jaar na de lezing bij Archipel tijdens Brugge 2002, Culturele Hoofdstad van Europa, en elf jaar na de ontvangst van de prestigieuze Pritzkerprijs, keert Eduardo Souto de Moura (1952) terug naar Brugge naar aanleiding van het recent gerealiseerde Beurs- Meeting- en Congressentrum (BMCC) i.s.m. META architectuurbureau. In deze lezing bespreekt hij zijn werk, een architectuur die bescheidenheid, kracht en ambitie weet samen te brengen in tijloze ruimte.

Donderdag 12.05.22

07 NOOD AAN KWALITATIEVE OPEN RUIMTE

Delva Landscape Architecture & Urbanism (NL)

Steven Delva

WAAR KASK, Gent
PARTNER HoGent-KASK

"De open ruimte in steden wordt niet langer gezien als leegte die zo snel mogelijk opgevuld moet worden. Ze blijkt vele heilzame effecten te hebben: ze vangt de pieken in neerslag op, temperd het hitte-eilandeffect, vormt een buffer tegen lawaai en is een biotop voor fauna en flora. Er kan voedsel verbouwd worden, en ze is ook een plek voor ontspanning en ontmoeting. De open ruimte verleent de stad en haar bewoners zo een identiteit, een onverwisselbare plek. Binnen de stad is de open ruimte een vitaal onderdeel van het stedelijke systeem of 'metabolisme.'" (Steven Delva – landschapsarchitect, stedenbouwkundige) Landschapsarchitect Steven Delva werd in Nederland verkozen tot Architect van het Jaar 2021. Volgens de jury schittert de Belgisch-Nederlandse Delva in de complexe combinatie van het (her)ontwikkelen van gebouwen en het versterken van de natuur.

Zaterdag 14.05.22

08 FIETSTOCHT IN GENT

Langsheen parken en publieke infrastructuur

WAAR Gent
PARTNER Blikveld

Rekening houdende met de COVID-19 situatie zetten we in 2022 opnieuw in op een aantal buitenactiviteiten zoals fietstochten en/of stadswandelingen. Archipel maakt een aantal thematische architectuurkaarten om de stad per fiets of te voet te ontdekken. BLIKVELD organiseert voor Archipel een fascinerende fietstocht langsheen publieke ruimten. Gent profileert zich als fietsstad van Vlaanderen. Langsheen groene routes duiken we het ene publieke, landschappelijke project na het andere in.

Donderdag --.06.22

09 ENGAGEMENT IN GENT

De grote vergadering van het Architectuurplatform Gent

WAAR Gent
PARTNER Architectuurplatform Gent

Het Architectuurplatform Gent bestaat uit stadsbouwmeester Gent, Archipel vzw, Design Museum Gent, STAM Gent, sogent, en de Gentse ontwerpafdelingen van KU Leuven, Ugent en Hogeschool Gent, KASK & Conservatorium School of Arts HOGENT & Howest, opleiding landschaps- en tuinarchitectuur en landschapsontwikkeling. Wij zijn ervan overtuigd dat Gent bij uitstek een stad is waar over architectuur nagedacht kan en moet worden. Acht Gentse organisaties die de krachten bundelen in een platform. Samen beramen we acties om architectuur in Gent de plaats te geven die het verdient. We doen onze plannen en intenties uit de doeken.

Zaterdag 25.06.22

10 FIETSTOCHT IN OOSTENDE

Met pareltjes van interbellum tot modernisme

WAAR Oostende

Rekening houdende met de COVID-19 situatie zetten we in 2022 in op een aantal buitenactiviteiten zoals fietstochten en/of stadswandelingen. Archipel maakt een aantal thematische architectuurkaarten om de stad per fiets of te voet te ontdekken. Oostende floreerde onder de eerste Belgische koningen en groeide tijdens de Belle Epoque uit tot één van Europa's meest kosmopolitische en mondaine kuuororden. Na de Tweede Wereldoorlog illustreerde Oostende haar vooruitstrevende, brutende imago door met de heropbouw radicaal voor moderne architectuur te kiezen. Welke sporen blijven herkenbaar? De route langsheen modernistische projecten in Oostende is tevens een oproep tot bescherming van modernistische gebouwen.

03 Kantoren Robbrecht en Daem / Beeld © Filip Dujardin

05 Nekkersput / DBLV architecten, Beeld © Filip Dujardin

Donderdag 08.09.22

11 OPEN MONUMENTENDAG

Anatomie collectieve woonvormen en hun inzetbaarheid

Glenn Lypkens

WAAR Gent
PARTNER STAM / Stadsbouwmeester Gent

In Vlaanderen winnen collectieve woonvormen terrein. Collectieve woonvormen omvatten een breed spectrum aan architectonische en sociale modellen. De specifieke relatie tussen beiden bepaalt in sterke mate een graad van collectiviteit en complexiteit. Sommige (historische) collectieve woomodellen zijn robuuster dan andere. Ze zijn robuuster omdat ze op lange termijn een graad van collectiviteit hebben weten te behouden, ondanks veranderlijke omstandigheden zoals bewonersachtergrond, groepsamenstelling, eigendom- en beheerstructuur, politieke context, ... Wat is hun inzetbaarheid?

Donderdag 29.09.22

12 SAMEN STAD MAKEN

Beloftevolle ontwerpers #2 Kansen voor publieke opdrachten

a OFFICEU architects for urbanity + Atelier Arne Deruyter Sint-Antonius Abtkerk in Meulestede
b Studio Lauka Buurthuis wijk Watersportbaan
c Doorzon interieur architecten Buurthuis Ekkergerem
d AE architecten + Atelier Veldwerk Rudy Lulliers Robuuste woningen daklozen
e FELT architectuur & design Westdijfstoren watersportbaan
f Laureaat Buurthuis Centrum Malem

WAAR Gent
PARTNER sogent

Stad Gent helpt beloftevolle en lokale architecten aan een ontwerpcontract. De Gentse stadsbouwmeester werkte een procedure uit om beloftevolle architecten met een lokale Gentse binding aan een publieke ontwerpcontract te helpen. Het gaat daarbij om kleinere ontwerpogaves, waarin niettemin gezocht wordt naar een innoverende onderpouwing. De procedure aanstellingsleidraad omvat diverse opdrachten zoals ontwerp voor sites, gebouwen en interieurs; ontwerp van straten, pleinen en parken; of stedenbouwkundig ontwerp onderzoek en masterplannen. De eerste resultaten zijn er. Wij tonen projecten die op deze wijze in Gent tot stand zijn gekomen en die binnenkort het stadsbeeld van Gent zullen transformeren.

Vrijdag en zaterdag 7–8.10.22

13 FIETSTOCHT IN HASSELT / GENK

Op architecturale ontdekking in het verre oosten

WAAR Hasselt en Genk
PARTNER Architectuurwijzer

Rekening houdende met de COVID-19 situatie zetten we in 2022 in op een aantal buitenactiviteiten zoals fietstochten en/of stadswandelingen. Archipel maakt een aantal thematische architectuurkaarten om de stad per fiets of te voet te ontdekken. Genk en Hasselt profileren zich sterk op het vlak van hedendaagse architectuur en relatie met het landschap. Heel wat zinneprikkelende gebouwen liggen op onze tweedagse route.

Donderdag 20.10.22

14 DE PRODUCTIEVE STAD

TRANS architectuur | stedenbouw Een goede stad heeft industrie nodig?

Bram Aerts

WAAR Budafabriek, Kortrijk
PARTNER Intercommunale Leiedal / stad Kortrijk

Hoe kunnen we ruimte creëren voor maakindustrie in een stedelijke context waarin vaak alle mechanismes gericht lijken op het ontwikkelen van woningen? Er is nood aan een groter verhaal over de productieve stad, met gedeelde ruimten, dat verder gaat dan alleen het vastgoedverhaal. Hoewel de woningbehoefte terecht is, moeten we waken voor een monocultuur. De maakindustrie vormt een toegevoegde waarde voor een stad. TRANS architectuur | stedenbouw is niet aan zijn proefstuk toe. Met ervaring in diverse stedelijke maakindustrie projecten in Gent onderzoekt het bureau nu ook de deelgemeente in Kortrijk. De lezing toont projecten die de maakindustrie in de stad perfect illustreren.

06 Beurs- Meeting- en Congressentrum (BMCC) / Eduardo Souto de Moura en META architectuurbureau

07 De Cavel, Buikloterham / DELVA Landscape Architecture & Urbanism, beeld © Sebastian van Damme

08 Links: Voorhaven L1 / beeld © Denc Studio, rechts: Standaardize / beeld © Petra Decouffere

09 Mellope / DGA architecten, beeld © Maxime Delvaux

Donderdag 24.11.22

15 STADSGBOUW 2.0

Bruther (F): Op zoek naar de derde ruimte

Stéphanie Bru en Alexandre Theriot

WAAR Gent
PARTNER Stadsbouwmeester Gent

Gent groeit en ruimte wordt schaars. Gent, als verjongende en verkleurende stad, staat voor ruimtelijke en sociale uitdagingen: slim verweven van ruimtes en waar mogelijk en wenselijk verdichten, zoeken naar derde ruimte die het sociaal leven structureert en het samenleven versterkt. Bruther licht hun multifunctionele gebouwen als motor van een buurt toe.

Stéphanie Bru en Alexandre Theriot richtten Bruther op in Parijs in 2007. Bruther richt zich op architectuur, onderzoek, onderwijs, stedenbouw en landschap, en onderzoekt het delicate evenwicht tussen dualiteiten die architectuur definiëren. Het werk van de studio experimenteert met het evenwicht tussen strategie en vorm, strengheid en vrijheid, specifiek en generiek, directheid en evolutionair.

Donderdag 15.12.22

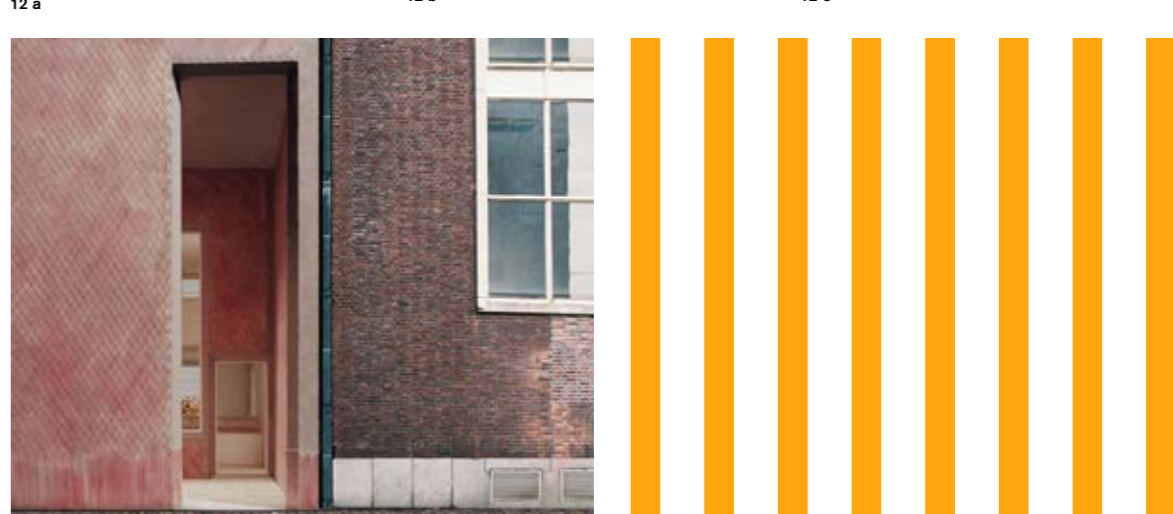
16 TUSSEN KUNST EN ARCHITECTUUR

A Praticce of Presence

Ciel Grommen

WAAR Gent

Gent kent verrassend veel bottom-up initiatieven in de creatieve sector. Deze invalshoek werd tijdens de eerste Architectuurprijs Gent door vakjurylid Ciel Grommen bekeken. Zij werkt op de grens tussen kunst en architectuur, vaak in samenwerking met anderen. Een regelmatige partner in crime is Maximiliaan Royakkers. Hun werk bevaagt bestaande sociale, politieke en ecologische dynamieken op de drempel van artistiek onderzoek, onderwijs en ruimtelijke ontwerp. Zij nemen vaak complexe sociale contexten en verstoorde landschappen als uitgangspunt. Als ruimtelijk ontwerpers willen ze nieuwe verhalen verweven in bestaande contexten. Door uitgebreid veldwerk, ruimtelijke interventies en symbolische activiteiten, testen ze alternatieve manieren van in-de-ruimte-zijn.

13 Fietstocht in Hasselt en Genk / 233 / beeld © Francesca Torzo

14 Deelfabriek Kortrijk / Beeld © TRANS architectuur | stedenbouw

15 Cultural and Sports Center Saint-Blaise / beeld © Bruther

16 House for Seasonal Neighbours / beeld © Ciel Grommen

Colofon

ARCHIPEL
Dissociatie 33
8000 Gent
info@archipel.be
www.archipel.be

Sponsors

Vlaanderen
Versterkt werlt

vola

niko
illuminating ideas

FORCELANOSA

Architectuurplatform Gent

gent STADSBOUWMEESTER GENT ARCHIPEL Design Museum GENT STAM

SECRETARIAAT
Michele Pieter
Invalideerd 21
8000 Brugge

sogent

AS&S

Howest

GRAFISCH ONTWERP
Bram Depraetere

UNIVERSITEIT GENT

INSTITUUT BEHEERSONDERZOEK
IN ONROEREND GOED

Partners 2022

AV

blikveld

CONCERT
GEBOUW
BRUGGE

ARCHITECTUUR